

Kan man dö två gånger?

Leif GW Persson

Kan man dö två gångar?

En roman om ett brott

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Leif GW Persson har tidigare utgivits:

Grisfesten 1978

Profitörerna 1979

Samhällsbärarna 1982

Mellan sommarens längtan och vinterns köld 2002

En annan tid, ett annat liv 2003

Linda – som i Lindamordet 2005

Faller fritt som i en dröm 2007

Den som dödar draken 2008

Den döende detektiven 2010

Gustavs grabb 2011

Den sanna historien om Pinocchios näsa 2013

Bombmakaren och hans kvinna 2015

www.albertbonniersforlag.se

© Leif GW Persson 2016

OMSLAG Miroslav Sokcic

OMSLAGSBILD mask Pernilla Stödberg, foto Henrik Mårtensson

TRYCK ScandBook AB, Falun 2016

ISBN 978-91-0-016141-5

Detta är en ond saga för vuxna barn, men den här gången är det även så att en av huvudpersonerna i historien är ett barn, nämligen Evert Bäckströms granne, lille Edvin, som bara är tio år gammal.

Om man vill kan man betrakta honom som en sentida litterär motsvarighet till de gatupojkar vi möter i Conan Doyles historier om Sherlock Holmes, The Baker Street Irregulars, eller kanske Emil Tischbein i Erich Kästners berättelse om Emil und die Detektive. Eller – för att till sist nämna den som säkert är mest känd för de svenska läsarna – vår egen unge mästardetektiv, Kalle Blomkvist, i de tre böckerna av Astrid Lindgren.

Mellan Bäckström och Edvin finns inte minsta yttre likhet, men däremot en stark inre gemenskap. Edvin är Bäckströms trogne väpnare och hans skickebud i ett flertal enklare ärenden av en mer huslig och privat natur medan Bäckström – som Edvin föredrar att se på saken – väl närmast kan beskrivas som gossens mentor och manliga förebild. När Edvin under sin vistelse på sjöscouterernas sommarläger råkar göra ett mycket skrämmande fynd med tydliga polisiära förtecken är det givetvis till Bäckström som han vänder sig för att få hjälp med sin upptäckt.

Kanske när han också en förhoppning om att han ska få chansen att biträda ”kommissarien” i hans arbete med det som redan från första stund, enligt Bäckströms uppfattning, ter sig som ett mycket lovande spaningsmord. En kommissarie och legendarisk

mordutredare som passerat femtio, ett gossebarn på tio år, och lämpligheten av att den senare har den förre som något slags andlig fadersgestalt kan man givetvis diskutera.

Icke förty, om vi nu bortser från allt sådant och istället öppnar våra hjärtan och bejakar vidsyntheten i vårt inre, är det även en berättelse om ett ädelt kamratskap mellan män där den inre gemenskapen väger tyngre än alla yttre skillnader. I allt övrigt är det däremot en förskräcklig historia. Onda krafter som driver sitt spel, mörka moln som hopas över både Bäckströms och lille Edvins huvuden.

Men nu jag ska inte gå händelserna i förväg. Låt mig i stället börja från början och i god ordning berätta om det som sedan hände, ända fram till det sorgesamma slutet.

Leif GW Persson
Professorsvillan, Elghammar,
sommaren 2016

I

Ett "ganska läskigt" fynd med
polisiära förtecken

I

Strax före klockan sex på tisdag eftermiddag den nittonde juli hade någon ringt på dörren till kriminalkommissarie Evert Bäckströms lägenhet på Kungsholmen i Stockholm. Det var en diskret men samtidigt lite uppfordrande signal, dessutom inledningen till ännu en mordutredning i Bäckströms liv och normalt brukade det aldrig börja på det viset.

Vanligen följde det hela sedan länge fastlagda rutiner. Kriminalkommissarie Evert Bäckström var chef för den utredningsgrupp som arbetade med grova brott vid polisen i Solna. De grövsta brotten man hade var olika fall av dödligt våld och Bäckström var den som ansvarade för att man fick någon ordning på det som fortfarande gick att göra något åt, det vill säga att brotten klarades upp, att gärningsmännen greps och fick sitt straff, och att offrens anhöriga därmed kunde erbjudas en möjlighet till ett personligt avslut i den delen av det sorgearbete som återstod.

För Bäckströms vidkommande började det nästan alltid med ett telefonsamtal. Någon av hans chefer, kolleger eller kanske vakthavande – om det hela hade inträffat efter kontorstid vilket inte sällan var fallet – som ringde och bad att han skulle ta hand om saken.

Bäckström hade inga invändningar och ingen annan heller för den delen. Hur någon nu skulle kunna ha det? Sedan Bäckström börjat vid Solnapolisen några år tidigare hade han varit spaningsledare vid ett tjugotal mord och klarat upp samtliga utom ett. Ett

tag hade han till och med varit så framgångsrik att han äventyrat sin egen existens i och med att antalet mord i distriktet hade minskat på ett högst oroväckande sätt. Lyckligtvis hade även det löst sig och under det senaste året hade Bäckström kunnat notera en mycket glädjande ökning av det dödliga våldet i allmänhet och spaningsmorden i synnerhet. Ett telefonsamtal i tjänsten, ännu ett lik som på grund av någon annans handaverkan hade hamnat på Bäckströms skrivbord, vilket var helt i sin ordning.

Fast den här gången började det med att det ringde på hans egen ytterdörr och närmare än så – i personlig och privat mening – kan ju en mordutredare knappast komma det som ganska snart visade sig vara det inledande skedet av en högst komplicerad mordutredning.

En diskret men samtidigt uppfordrande signal på hans egen dörrklocka, vilket var ett mysterium i sig eftersom Bäckström hört samma signal åtskilliga gånger förut och väl visste vem som brukade ringa på hans dörr på det viset. Lille Edvin, tänkte Bäckström. Märkligt, eftersom det sista han sett och hört av honom var veckan före midsommar då Edvin berättat att han skulle åka på sommarläger med scouterna och återvända först en månad senare, i slutet på juli.

Fram till att det hade ringt på hans dörr hade det varit en helt vanlig arbetsdag i Bäckströms liv. Eftersom det var utmärkt väder hade han på telefon hört av sig till jobbet och meddelat att han tyvärr var tvungen att arbeta i sin bostad under förmiddagen. Det var Rikspolisstyrelsen som behövde hans hjälp med ett trängande ärende, vilket han enklast ordnade med hjälp av sin hemdator och utan en massa onödigt spring.

Sedan hade han satt sig på balkongen, ätit frukost och läst morgontidningarna i lugn och ro. Därefter duschat, klätt sig med omsorg, anpassat till väderleken, ännu en strålande svensk högsommardag i det goda liv han numera levde, innan han till sist ringde efter en taxi som kunde köra honom till polishuset i Solna. Redan en timme före lunch fanns han på plats på sitt i stort sett folktomma kontor. Halva styrkan var på semester eftersom de inte insett att just sommaren var den bästa tiden att vila upp sig om man nu föredrog att göra det på betald arbetstid. Eftersom de var så få var det helt enkelt inte tal om att ge sig in på några mer arbetskrävande äventyrligheter, oavsett polisledningens önskemål. Istället handlade det om att bläddra i gamla papper och skriva av ärenden som gått i stå. Kort sagt undvika allt som inte var av en omedelbar och tungt drabbande karaktär.

Hur som helst hade han först varit tvungen att klara av sin vanliga kontrollrunda för att försäkra sig om att ingen av hans medarbetare ägnade sig åt sådant som kunde ge upphov till ytter-

ligare polisiära insatser. Det hela verkade lugnt, mestadels tomma rum, korridorer och skrivbord, de vanliga latoxarna som satt i kafferummet och pratade om allt mellan himmel och jord så länge det inte handlade om jobbet, och så fort han gjort sin kontroll hade han knappt in ett meddelande på sin telefonsvarare att han befann sig på sammanträde under eftermiddagen och avsåg att återvända först dagen därpå.

Sedan hade han tagit en taxi ut till Djurgården för att äta lunch på ett välbeläget värdshus där risken att stöta på någon kollega som bara smitit från jobbet var obefintlig. Först en liten sillbricka, en kall tjeckisk pilsner och en rysk vodka för matsmältningens skull. Därefter en grillad biff, ännu en pilsner och en mer rejäl matsup för att motverka effekterna av den stekta löken som man hade serverat till hans biff. Allt avslutat med kaffe och konjak innan han satt sig i dagens tredje taxi för att åka hem och inleda sin välförtjänta middagsvila.

Bäckström hade vaknat först en kvart innan Edvin ringde på hans dörr. Utvilad, vid gott mod, klar som kristall i huvudet, och han hade till och med hunnit blanda en första svalkande kvällsgrogg innan signalen på dörrklockan stört hans frid. Ungefär samtidigt som han i huvudet hade börjat planera hur han skulle avsluta ännu en arbetsdag.

Märkligt, tänkte Bäckström. Å ena sidan lille Edvins typiska signal. Å den andra Edvins egna uppgifter som för övrigt hans mamma hade bekräftat när hon och Bäckström sprungit på varandra i huset för bara några dagar sedan. Att Edvin befann sig på ett sommarläger för scouter, längst ut på Ekerölandet vid Mälaren och åtminstone tre mil från huset där han bodde. Och att han väntades komma hem igen först i slutet på nästa vecka.

Bäckström var visserligen landets mest kände och respekterade polis. En levande symbol för den trygghet som alla vanliga medborgare ansåg sig ha rätt till. En stadig klippa bakom vilken man ännu kunde söka skydd i en ond och osäker tid. Det var så hyggliga och normala människor – på goda grunder – uppfat-

tade honom och det han stod för. Samtidigt fanns det alldeles för många som inte delade deras uppfattning och som inte ens skulle dra sig för att använda Edvins ringsignal för att kunna komma honom inpå livet och skada eller döda honom. Det hade till och med hans enfaldige arbetsgivare insett när han till sist hade gett honom rätten att bära tjänstevapen även när han inte var i tjänst.

Veckans alla dagar, dygnets alla timmar, oavsett var han befann sig och vad han gjorde, kunde han alltså numera medföra sin bästa vän i livet. Lille Sigge, hans tjänstepistol av märket Sig Sauer, med ett magasin av den största modellen som rymde femton skott. Låt vara att det hade suttit långt inne och till och med krävt ett ingripande från den högsta ledningen inom polisfacket innan någon av alla hans pärmberande chefer hade vågat ta det beslutet.

Dumt att chansa, tänkte Bäckström och tog upp Sigge ur fickan på sin morgonrock innan han gick ut i hallen för att ta sig en närmare titt på sin besökare.

3

Bäckström var en försiktig general. Onda människor strök omkring alldeles utanför hans egen farstuvist och skulle han veva ner vindbryggan till den borg som också var hans hem så var det han, och endast han, som fattade beslutet och tog hand om det praktiska.

Att kika genom titthålet i dörren var heller inte att tänka på. Endast den svagbegåvade kategorin av självmordsbenägna valde att få skallen skjuten i bitar på det viset, och att det fanns ett titthål i hans dörr var enbart till för att förvillia motståndaren. Det som gällde var istället den väl dolda övervakningskameran som han låtit installera för några månader sedan och som han av praktiska skäl kopplat till både sin hemdator och sin smarta mobiltelefon.

Definitivt Edvin, tänkte Bäckström. Knappade igen på mobilen för att växla bild till trapphuset och försäkra sig om att han också var ensam. Och enbart Edvin, tänkte han.

Innan han öppnade dörren hade han stoppat Lille Sigge i fickan på sin morgonrock för att inte oroa sin gäst i onödan.

–Edvin, sa Bäckström. Roligt att se dig. Berätta! Vad kan jag göra för dig då, unge man?

–Om kommissarien ursäktar, med all respekt, sa Edvin och bockade artigt, så får jag för mig att den här gången är det jag som kan göra något för kommissarien.

–Det säger du. Det låter bra, det. Kliv på, vet jag.

Märklig grabb, tänkte Bäckström. För att inte tala om vilka jävla konstiga kläder han har på sig.

Edvin var liten och mager. Tunn som en tandtråd och obetydligt längre än den som Bäckström brukade vika på mitten innan han morgon och kväll flossade de veritabla kronjuveler som numera hade ersatt hans ursprungliga garnityr. Edvin hade runda hornbågade glasögon med linser som var tjocka som buteljbottnar och han talade som en bok med små bokstäver. En liten förläst glasögonorm som flyttat in i huset några år tidigare och fördelen med det var att han var väluppfostrad på det där gammaldags viset och lyckligtvis enda barnet i både sin familj och i huset där han och Bäckström bodde.

Bäckström tyckte inte om barn. I och för sig inte så konstigt eftersom han ogillade i stort sett alla människor utom sig själv, och även de flesta djur och växter, men för just Edvin hade han gjort ett undantag. Det hade nämligen visat sig att pojken var tystlåten, obrottsligt lojal och även högst användbar när det kom till att uträtta mindre ärenden som att köpa tidningar, groggvirke och diverse blandade viktualier från delikatesshökaren i gallerian uppe vid Sankt Eriksgatan. Låt vara att det skulle dröja ännu några år innan Bäckström kunde skicka honom till Systembolaget för att fullgöra de lite tyngre uppgifterna. Men tids nog så, och redan nu hade Bäckström fäst sig vid honom.

Just i dag var Edvin dessutom iförd uniform. En långärmad blå skjorta, en gul halsduk som hölls ihop av en flätad lädersnodd, korta blå byxor som gick ner till knäna och blåa sneakers. På skjortan satt ett flertal tygement och några märken i metall, i livremmen runt hans midja hängde en mindre slidkniv samt tre bältesväskor av varierande storlek, och på ryggen bar han en liten ryggsäck i brunt läder.

Förmodligen på rymmen från sjöscouterna, tänkte Bäckström som den polis han var.

Bäckström och hans gäst hade satt sig i soffgruppen i hans vardagsrum. Bäckström i sin tronliknande fåtölj med fotpall medan Edvin först hade tagit av sig ryggsäcken och ställt den på soffbordet mellan dem innan han slagit sig ner i det närmast belägna soffhörnet. Rak i ryggen som en tennsoldat och med allvarlig min.

–Du hade ett ärende, påminde Bäckström, smuttade på sin grogg och nickade vänligt mot sin besökare.

–Ja, sa Edvin. För några timmar sedan gjorde jag ett litet fynd på en ö utanför scoutlägret där jag är. Jag tror att det kan vara av intresse för kommissarien.

–Jag lyssnar, sa Bäckström och log fryntligt. Berätta.

Edvin nickade ännu en gång. Öppnade sin ryggsäck och tog fram en plastpåse som han räckte över och så fort Bäckström hade tagit påsen i handen förstod han vad som fanns i den. Det var som fan, tänkte han.

–Ganska läskigt, faktiskt, instämde Edvin och nickade allvarligt.